T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 746
KARAR NO : 2017 / 824
KARAR TR : 25.12.2017

ÖZET : İller Bankası GenelMüdürlüğünde görev yapmakta iken emekliye ayrılan davacı tarafından, 2011 yılına ait temettü tutarının ödenmesi talebini içerir başvurusunun reddine ilişkin İller Bankası işleminin iptali davasının ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.Y.
Vekili : Av. S.M.
Davalı : İller Bankası A.Ş
Vekili : Av. E.D.

O L A Y : Davacı vekili; İller Bankası Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışmakta iken emekli olan davacının, İller Bankası personeline 2011 yılı için ödenen temettü payının tarafına da ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 28/03/2016 tarih ve 7322 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; uyuşmazlığın çözüm ve görümünde Adli Yargının görevli olduğu görüşüyle davanın görev yönünden reddi gerektiğini savunmuştur.

ANKARA 16. İDARE MAHKEMESİ: 03.05.2017 tarih ve E:2017/1092 sayılı kararı ile "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari dava türleri; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklan doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmış ve idari yargının yetkisinin idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu kurala bağlanmıştır.

Buna göre, idarenin, kamu gücüne dayalı olarak idare hukuku alanında idari faaliyete ilişkin olarak resen ve tek yanlı irade açıklaması suretiyle tesis etmiş olduğu işlemlerin, kural olarak idari yargı yerlerince hukuki denetime tabi tutulması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışmakta iken emekliye ayrılan davacının, İller Bankası personeline 2011 yılı için ödenen temettü payının tarafına da ödenmesi istemiyle yapmış olduğu başvurunun reddedilmesi üzerine bakılan davayı açtığı anlaşılmaktadır.

İptali istenilen işlemin tesis edildiği tarihte, İller Bankası Anonim Şirket statüsünde ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermekte ise de, il Özel İdareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üst yapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak, her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek üzere kurulduğu; ortaklarının tamamının kamu tüzel kişileri olduğu ve sermayesinin tamamının kamu kaynağından karşılandığı dikkate alındığında, İller Bankası'nın anonim şirket statüsü altında yapılandırılmış olmasının, kuruluşun kamusal vasfını ortadan kaldırmayacağı, kuruluş bünyesinde görev yapan personelin de kamu personeli niteliğini kaybetmeyeceği açıktır. Bu itibarla, İller Bankası A.Ş. ile kurum personeli arasında doğacak uyuşmazlıklar, idare ve kamu personeli arasında, İdarenin tek taraflı olarak kullandığı kamu gücü neticesinde tesis ettiği idari işlemlerden kaynaklanmakta ve bu nedenle bu uyuşmazlıkların görüm ve çözüm mercii idari yargı yeri olmak durumundadır" görüşüyle davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'…6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanununun "Kuruluş" başlıklı 1. maddesinde; "(1) Bu Kanun ile düzenlenen hususlar dışında, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, anonim şirket statüsünde "İller Bankası Anonim Şirketi" unvanıyla bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur. Bankanın kısaltılmış unvanı "ILBANK"tır ve merkezi Ankara 'dadır. Bankanın ilgili olduğu Bakanlık, Bayındırlık ve İskân Bakanlığıdır", Banka Personeli başlıklı 11. maddesinde ; " (1) Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür. / (2) Banka personelinin hizmete alınması, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, görev ve yetkileri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir.'1', "Mali ve sosyal haklar"" başlıklı 12. maddesinde "... / (2) Banka personelinin aylık ücret, ikramiye ve diğer mali ve sosyal hakları ile sözleşme esasları, Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir.

Ancak, aylık ücret, her türlü sosyal yardım, zam, tazminat, ödenek veya diğer adlar altında yapılan bütün ödemelerin aylık ortalaması, Yüksek Planlama Kurulunca Banka için tespit edilecek üst sınırı aşamaz. / (3) Bankada sözleşmeli personel olarak istihdam edilecekler, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fikrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Yönetim Kurulu üyeliği görevi, 5510 sayılı Kanuna göre sosyal sigorta veya genel sağlık sigortası yönünden sigortalı olmayı gerektirmez. Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerine birinci fikra uyarınca yapılacak ödemeler sigorta primine esas kazanca dâhil edilmez. / (4) Bankada sözleşmeli statüde çalışan personele, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fikrası kapsamında istihdam edilenlere ilişkin esas ve usuller çerçevesinde iş sonu tazminatı ödenir.", "Çeşitli hükümler" başlıklı 134. maddesinde "(1) Banka, bu Kanunda yer alan hükümler dışında, 5411 sayılı Kanun, 6762 sayılı Kanun ve diğer kanunların ilgili hükümlerine tabidir ", "Yürürlükten kaldırılan hükümler" başlıklı 14. maddesinde; "(1) 13/6/1945 tarihli ve 4759 sayılı İller Bankası Kanunu ile 8/12/1987 tarihli ve 298 sayılı 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır. / (2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İller Bankası Genel Müdürlüğüne ait kadrolar iptal edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili bölümünden çıkarılmıştır.'", Geçici 1. maddesinde; "4759 sayılı Kanunun 19. maddesinin (c) bendi hükmünün uygulanmasına 2010 yılı kân dağıtımı için 31.12.2011 tarihine kadar devam olunur ", Geçici 2. maddesinde; "Bankanın Ana Sözleşmesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yapılacak Genel Kurulun onayı ile yürürlüğe girer...", Geçici 4. maddesinde; ".... / (4) a) Bankada sürekli işçi kadrolarında ve geçici işçi pozisyonlarında çalışanlar, mevcut statülerinde çalıştırılmaya devam olunur. Bunlardan büro hizmetlerinde çalışmakta olup, Bankada sözleşmeli olarak çalışmak isteyenler, bu Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fikrasında belirtilen yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren en geç üç ay içerisinde Bankadaki durumlarına uygun pozisyonlara atanırlar. Bu şekilde sözleşmeli personel statüsüne geçirilenlere iş mevzuatına göre herhangi bir tazminat ödenmez. Bu personelin önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç, kıdem tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fikrasında belirtilen iş sonu tazminatına hak kazanmada ve hesabında dikkate alınır. /...." hükümleri düzenlenmiştir.

6107 sayılı Kanunun 11. maddesinin iptali istemiyle Danıştay 12. Dairesince yapılan itiraz başvurusu üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi: "...Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fikrasında 'İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.' hükmü yer almaktadır. Bu maddede yer verilen idarenin kanuniliği ilkesi, idarenin ve organlarının görev ve yetkilerinin hiçbir duraksamaya yer vermeyecek şekilde, açık bir biçimde kanunla düzenlenmesini gerekli kılar.

Anayasa'nın 128. maddesinde ise Devlet'in, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği, bu kapsama giren personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülüklerinin de kanunla düzenleneceği öngörülmüştür. Anayasa'nın 128. maddesi anlamında bir kamu hizmetinden söz edilebilmesi için, söz konusu hizmetin Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmeti olması, bu kamu hizmetinin 'genel idare esasları 'na göre yürütülmesi ile görevin 'asli ve sürekli' nitelikte olması şarttır.

6107 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılan, hukuki statüsü ve personel yapısı değiştirilen İller Bankasında, banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Kanun'a ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüleceği kurala bağlanarak farklı bir istihdam politikası benimsenmiştir.

6107 sayılı Kanun'dan önceki süreçte banka faaliyetlerine ilişkin işlemler 657 sayılı Kanuna tabi olarak istihdam edilen memurlar ve sözleşmeli personel ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında görev yapan işçiler eliyle gerçekleştirilmekteyken, itiraz konusu kural ile İller Bankasının personel rejiminin yeniden düzenlendiği anlaşılmaktadır.

İller Bankası, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 58. maddesiyle getirilen 'istisna' hükmü ile anılan KHK'nin kapsamı dışında bırakılmıştır. Banka, Kuruluş Kanununun 1. maddesinde de belirtildiği üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Kanun koyucunun, 6107 sayılı Kanun ile İller Bankasının tüm iş ve işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her tiirlü kredi ihtiyaçlarını karşılayan ve bankacılık işlemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danışmanlık hizmeti veren ve anonim şirket şeklinde yapılanan, 5411 sayılı Bankacılık Kanununa göre örgütlenen, çağdaş bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanlarında uzmanlaşmış bir kalkınma ve yatırım bankasına dönüşmesini amaçladığı görülmektedir.

5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar, özel hukuk hükümleri çerçevesinde, bankacılık sektörü ve ekonomik kurallara uygun biçimde verimlilik ve rekabet esaslarına göre çalışması gereken kuruluşlar olduğundan, personel rejiminin de bu esaslara uygun olması doğaldır.

Çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasının çalışmalarını etkin, verimli, özerk bir yapıda sürdürebilmesi, belirlenecek personel rejimine de bağlı olacaktır. Bu doğrultuda İller Bankası, 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel işletmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttüğünden, özel hukuk hükümlerine bağlı tutulan bu bankanın hizmeti Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamaz ve personeli de aynı madde kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemez.

Buna göre, özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsüne geçirilerek ekonominin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasında personel statüsünün değiştirilmesi ve bu doğrultuda Banka personelinin, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususu yasa koyucunun takdirindedir.

İller Bankasının özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsünde olması ve personelinin de Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında yer almaması dikkate alındığında, itiraz konusu kuralda Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasanın 123. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir. " gerekçesiyle 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkındaki Kanunun 11. maddesinin anayasaya aykırı olmadığına karar vermiş ve iptal istemini reddetmiştir (Anayasa Mahkemesinin 18/10/2012 tarih ve E:2012/29 K:2012/155 sayılı kararı; R.G. 13.02.2013, Sayı: 28558).

Anayasa Mahkemesi yukarıda açıklanan kararında; özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsüne sahip İller Bankası personelinin, yasa koyucunun takdirine göre, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususunun Anayasaya aykırı olmadığını açıkça ifade etmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacının, 1986 yılında İller Bankasında göreve başladığı, İller Bankasının 08/02/2011 tarih ve 27840 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6107 sayılı Kanunla Anonim Şirket statüsüne dönüşmesi üzerine, aynı Kanunun Geçici 4. maddesinin 4/a bendine göre çalışmaya devam ettiği, 14/10/2015 tarihinde emekli olduğu, Banka Yönetim Kurulunun 14/08/2012 tarih ve 24/426 sayılı Kararı ile belirlenen esaslar doğrultusunda Genel Müdürlük Makamının 15/08/2012 tarih ve 34288 sayılı oluru ile Banka 2011 yılı safi kârından ayrılan temettü tutarının, davacının bu ödemeye hak kazanacak bir statüde çalışmaması sebebiyle ödenmesinin mümkün olmadığına karar verildiği anlaşılmıştır. 6107 sayılı Kanunun 08/02/2011 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmesi ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin konuya ilişkin kararı birlikte değerlendirildiğinde; İller Bankasının 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde özel hukuka tabi ve özel işletmecilik esaslarına dayanarak faaliyet gösteren, Anonim Şirket statüsünde bir tüzel kişilik olduğu, İller Bankasının yürüttüğü faaliyetin Anayasanın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayacağı, Banka personelinin Anayasanın anılan maddesi kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği, 6107 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten çok önce anılan Bankada göreve başlamakla birlikte, İller Bankası'nın 6107 sayılı Kanun ile anonim şirkete dönüştürüldüğü, 14/08/2012 tarih ve 24/426 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Yönetim Kurulu kararıyla 2011 yılı temettü dağıtımına karar verildiği, bu tarih itibarıyla kamu kuruluşu niteliği taşımayıp özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve anonim şirket statüsünde bulunduğu, Yönetim Kurulunun aldığı kararın, özel hukuk süjesi tarafından, idari bir hizmetin görülmesine ilişkin olmayan elde edilen kârın dağıtımına ilişkin bir karar olduğu, davanın davalı İller Bankasının Ana Sözleşmesinde belirtilen Yönetim Kurulu üyeleri ile Banka personeline temettü olarak dağıtılmak üzere ayrılan yıllık kâr (temettü) paylarının ödenmesi isteminin reddine ilişkin davanın görüm ve çözümünün adli yargının görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, açılan davanın adli yargı yerinde görüm ve çözümü gerekmektedir" şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Yasanın 10'uncu maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.12.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı İller Bankası vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde Davalı vekilince başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, İller Bankası Genel Müdürlüğünde görev yapmakta iken emekliye ayrılan davacı tarafından, 2011 yılına ait temettü tutarının ödenmesi talebini içerir başvurusunun reddine ilişkin 28.03.2016 gün ve 7322 sayılı İller Bankası işleminin iptali ile 2011 yılı temettüsünün hesaplanarak yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirket Kanunu'nun;

"Banka Personeli" başlıklı 11. Maddesinde: " (1) Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür…

"Mali ve sosyal haklar" başlıklı 12. Maddesinde: " …(3) Bankada sözleşmeli personel olarak istihdam edilecekler, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Yönetim Kurulu üyeliği görevi, 5510 sayılı Kanuna göre sosyal sigorta veya genel sağlık sigortası yönünden sigortalı olmayı gerektirmez. Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerine birinci fıkra uyarınca yapılacak ödemeler sigorta primine esas kazanca dâhil edilmez.

(4) Bankada sözleşmeli statüde çalışan personele, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında istihdam edilenlere ilişkin esas ve usuller çerçevesinde iş sonu tazminatı ödenir."

"Çeşitli hükümler" başlıklı 13. Maddesinde: " (1) Banka, bu Kanunda yer alan hükümler dışında, 5411 sayılı Kanun, 6762 sayılı Kanun ve diğer kanunların ilgili hükümlerine tabidir."

"Yürürlükten kaldırılan hükümler" başlıklı 14. Maddesinde: "(1) 13/6/1945 tarihli ve 4759 sayılı İller Bankası Kanunu ile 8/12/1987 tarihli ve 298 sayılı 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin

Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır. / (2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İller Bankası Genel Müdürlüğüne ait kadrolar iptal edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili bölümünden çıkarılmıştır.'",

Geçici 1. Maddesinde: "4759 sayılı Kanunun 19. maddesinin (c) bendi hükmünün uygulanmasına 2010 yılı kâr dağıtımı için 31.12.2011 tarihine kadar devam olunur ",

Geçici 2. Maddesinde: "Bankanın Ana Sözleşmesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yapılacak Genel Kurulun onayı ile yürürlüğe girer...",

Geçici 4. maddesinde ".... / (4) a) Bankada sürekli işçi kadrolarında ve geçici işçi pozisyonlarında çalışanlar, mevcut statülerinde çalıştırılmaya devam olunur. Bunlardan büro hizmetlerinde çalışmakta olup, Bankada sözleşmeli olarak çalışmak isteyenler, bu Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren en geç üç ay içerisinde Bankadaki durumlarına uygun pozisyonlara atanırlar. Bu şekilde sözleşmeli personel statüsüne geçirilenlere iş mevzuatına göre herhangi bir tazminat ödenmez. Bu personelin önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç, kıdem tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasında belirtilen iş sonu tazminatına hak kazanmada ve hesabında dikkate alınır…

Hükümleri düzenlenmiş, Kanun 08.02.2011 gün ve 27840 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

6107 sayılı Kanunun 11. maddesinin iptali istemiyle Danıştay 12. Dairesince yapılan itiraz başvurusu üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi: "…Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fıkrasında 'İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.' hükmü yer almaktadır. Bu maddede yer verilen idarenin kanuniliği ilkesi, idarenin ve organlarının görev ve yetkilerinin hiçbir duraksamaya yer vermeyecek şekilde, açık bir biçimde kanunla düzenlenmesini gerekli kılar.

Anayasa'nın 128. maddesinde ise Devlet'in, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği, bu kapsama giren personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülüklerinin de kanunla düzenleneceği öngörülmüştür. Anayasa'nın 128. maddesi anlamında bir kamu hizmetinden söz edilebilmesi için, söz konusu hizmetin Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmeti olması, bu kamu hizmetinin 'genel idare esaslarına göre yürütülmesi ile görevin 'asli ve sürekli' nitelikte olması şarttır.

6107 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılan, hukuki statüsü ve personel yapısı değiştirilen İller Bankasında, banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Kanun'a ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüleceği kurala bağlanarak farklı bir istihdam politikası benimsenmiştir

6107 sayılı Kanun'dan önceki süreçte banka faaliyetlerine ilişkin işlemler 657 sayılı Kanun'a tabi olarak istihdam edilen memurlar ve sözleşmeli personel ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında görev yapan işçiler eliyle gerçekleştirilmekteyken, itiraz konusu kural ile İller Bankasının personel rejiminin yeniden düzenlendiği anlaşılmaktadır.

İller Bankası, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 58. maddesiyle getirilen 'istisna' hükmü ile anılan KHK'nin kapsamı dışında bırakılmıştır. Banka, Kuruluş Kanunu'nun 1. maddesinde de belirtildiği üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Kanun koyucunun, 6107 sayılı Kanun ile İller Bankası'nın tüm iş ve işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyaçlarını karşılayan ve bankacılık işlemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danışmanlık hizmeti veren ve anonim şirket şeklinde yapılanan, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na göre örgütlenen, çağdaş bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanlarında uzmanlaşmış bir kalkınma ve yatırım bankasına dönüşmesini amaçladığı görülmektedir.

Bu doğrultuda İller Bankası, 6107sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel işletmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttüğünden, özel hukuk hükümlerine bağlı tutulan bu bankanın hizmeti Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamaz ve personeli de aynı madde kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemez.

Buna göre, özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsüne geçirilerek ekonominin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasında personel statüsünün değiştirilmesi ve bu doğrultuda Banka personelinin, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususu yasa koyucunun takdirindedir.

İller Bankasının özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsünde olması ve personelinin de Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında yer almaması dikkate alındığında, itiraz konusu kuralda Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 123. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir" gerekçesiyle 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkındaki Kanunun 11. maddesinin anayasaya aykırı olmadığına karar vermiş ve iptal istemini reddetmiştir.

Dosyanın incelenmesinde; davacının, 1986 yılında İller Bankasında göreve başladığı, İller Bankasının 08/02/2011 tarih ve 27840 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6107 sayılı Kanunla Anonim Şirket statüsüne dönüşmesi üzerine, aynı Kanunun Geçici 4. maddesinin 4/a bendine göre çalışmaya devam ettiği, 14/10/2015 tarihinde emekli olduğu, Banka Yönetim Kurulunun 14/08/2012 tarih ve 24/426 sayılı Kararı ile belirlenen esaslar doğrultusunda Genel Müdürlük Makamının 15/08/2012 tarih ve 34288 sayılı oluru ile Banka 2011 yılı safi kârından ayrılan temettü tutarının, davacının bu ödemeye hak kazanacak bir statüde çalışmaması sebebiyle ödenmesinin mümkün olmadığına karar verildiği anlaşılmış, 6107 sayılı Kanunun 08.02.2011 günü yayımlanarak yürürlüğe girdiği ve yukarıda yer verilen mevzuat

hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin konuya ilişkin kararı birlikte değerlendirildiğinde; İller Bankasının 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde özel hukuka tabi ve özel işletmecilik esaslarına dayanarak faaliyet gösteren, Anonim Şirket statüsünde bir tüzel kişilik olduğu, İller Bankasının yürüttüğü faaliyetin Anayasanın 128.maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayacağı, Banka personelinin Anayasanın anılan maddesi kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği, 6107 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten çok önce anılan Banka'da göreve başlamakla birlikte, İller Bankası'nın 6107 sayılı Kanun ile anonim şirkete dönüştürüldüğü, 14.08.2012 tarih ve 24/426 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Yönetim Kurulu kararıyla 2011 yılı temettü dağıtımına karar verildiği, bu tarih itibarıyla kamu kuruluşu niteliği taşımayıp özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve anonim şirket statüsünde bulunduğu, Yönetim Kurulunun aldığı kararın, özel hukuk süjesi tarafından, idari bir hizmetin görülmesine ilişkin olmayan elde edilen kârın dağıtımına ilişkin bir karar olduğu, davanın davalı İller Bankasının Ana Sözleşmesinde belirtilen Yönetim Kurulu üyeleri ile Banka personeline temettü olarak dağıtılmak üzere ayrılan yıllık kar (temettü) paylarının ödenmesi isteminin reddine ilişkin davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Ankara 16. İdare Mahkemesinin 03.05.2017 tarih ve E:2017/1092 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 16. İdare Mahkemesinin 03.05.2017 tarih ve E:2017/1092 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2017 gününde Üye Birgül KURT'un KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT

KARŞI OY

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un incelenmesinden; özel hukuk hükümlerine tâbi olarak, anonim şirket statüsünde kurulan İller Bankası Anonim Şirketinin, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile ilişkilendirildiği; Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu, sermayesinin, 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirası olarak Kanunla belirlendiği, bu sermayenin Bakanlar Kurulu kararı ile beş katma kadar artırılabileceği ve sermaye tavanına ulaşıncaya kadar Bankanın ödenmiş sermayesine, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankasınca dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarların, Bankanın vergi ve diğer yasal yükümlülükler düşüldükten sonraki yıllık safi karından yüzde otuz oranında ayrılacak payın ve diğer mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve bağışların ekleneceği, dolayısıyla sermayesinin ve gelirlerinin kamu gelirlerinden sağlandığı; Bankanın amacının, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırlan içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üst yapı işlerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek olduğu; genel müdürünün, Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atandığı, genel kurulunun, il özel idarelerini temsil etmek üzere il genel meclisi üyeleri arasından seçilecek yirmi kişi, belediyeleri temsil etmek üzere belediye başkanları arasından her bir ili temsilen seçilecek birer kişi ile İçişleri, Maliye, Bayındırlık ve İskan Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığını temsil etmek üzere görevlendirilecek birer kişiden oluştuğu, yönetim ve denetim kurullarının ise ağırlıklı olarak merkezi idare tarafından oluşturulduğu; Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüldüğü; Kanun ile, yönetim kuruluna, idareye özgü bir düzenleyici tasarruf türü olan yönetmelik çıkarma yetkisi tanındığı; Banka'nın, vadesi gelmiş kredi ve diğer alacaklarını ortak idare paylarından tahsil etme yetkisinin bulunduğu görülmektedir.

Bu nedenle, örgütsel yapısı kamu ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla oluşturulan ve bu örgütsel yapının organları da yine ilgili kamu idarelerinde görevli kamu görevlileri tarafından oluşturulan Banka'nın sahip olduğu yukarıda belirtilen yetki ve ayrıcalıklar da dikkate alındığında, özel bir banka niteliğinde olmadığı, kamu tüzel kişiliği özelliği taşıdığı sonucuna ulaşılmaktadır, kamu kurumu niteliğindeki İller Bankası ile kamu personeli niteliğindeki personeli arasında, idarenin tek taraflı olarak kullandığı kamu gücüne dayanarak tesis ettiği idari işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıklara karşı açılan davanın görüm ve çözümü görevi idari yargı yerine ait bulunmaktadır.

Bu durumda, İller Bankasında görev yapılan döneme ait temettü tutarının ödenmesi isteğiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin idari işlem niteliğinde olduğu ve bu işlemden kaynaklanan uyuşmazlığa konu davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu gerekçesiyle; davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu ve idari yargı yerinin görevlilik kararının kaldırılması yolunda verilen karara katılmıyorum.

ÜYE